

Henvendelse til en række politikere i København, 20. september 2023

København har haft lokalhistoriske arkiver i de seneste 50 år, men budgetaftalen for 2024 indebærer, at disse arkiver ikke fortsat kan eksistere

De kommunale tilskud – en varig bevilling samt midlertidige, supplerende bevillinger – har hidtil dækket arkivernes husleje og basale drift. Bevillingen har også givet mulighed for at deltage i events, såsom Historiske Dage. For 2024 er den supplerende bevilling bortfaldet, så selv ikke arkivernes husleje er dækket.

De lokalhistoriske arkiver varetager lokalhistoriske opgaver, som ingen andre i dag løser.

Frivillige lægger hvert år tusindvis af timers arbejde i lokalarkiverne, og sørger for at

- indsamle og sikre arkivalier
- registrere indkomne materialer
- sikre åben adgang for interesserede til de indsamlede materialer
- formidle lokalhistorisk viden til lokalområdet gennem udstillinger mm.

Hvis de lokalhistoriske arkiver må lukke, skal det indsamlede materiale overgå til Københavns Stadsarkiv. Det er en opgave, som Københavns Stadsarkiv hverken har plads eller ressourcer til at løse. Fordi de lokalhistoriske arkiver er baseret på frivillig arbejdskraft, kan deres drift sikres med et beløb, der blot er en brøkdel af den udgift, som en lukning af lokalarkiverne vil udløse. Ved en årlig supplerende bevilling på ca. kr. 400.000 kr. ville arkivernes tilskud komme tilbage til hvad det var i 2022.

Baggrund

København har haft lokalhistoriske arkiver de sidste 50 år, men den foreløbige budgetaftale for 2024 vil gøre dette til historie.

Sammenslutningen af Lokalhistoriske Foreninger og Arkiver i Københavns Kommune (SLAK) er et fælles organ for de lokalhistoriske arkiver, der står som modtager af bevillingerne fra Københavns Kommune. Vi tillader os at sende denne henvendelse, fordi det netop offentliggjorte udkast til budgetaftale for 2024 indebærer, at tilskuddene til de 10 lokalhistoriske arkiver i København over to år er blevet reduceret med 40 %. Dermed kan de nu ikke engang dække arkivernes husleje.

Vi er ikke klar over, hvilket materiale I har haft til rådighed under budgetforhandlingerne, så vi tillader os her at fremsende den ansøgning, som vi indsendte til Kultur- og Fritidsforvaltningen i foråret, samt et budgetnotat, som forvaltningen har udarbejdet, og som lægger op til et fortsat tilskud til SLAK ud over den varige bevilling.

Af ansøgning og notat fremgår detaljer om økonomien.

De lokalhistoriske arkivers arbejde

De ti lokalhistoriske arkiver drives udelukkende af frivillige, omkring 150 personer som årligt lægger 20-25.000 timers arbejde i arkiverne.

Arkiverne har samlet ca. 125.000 lokalhistoriske billeder, 1.000 lokalhistoriske film, samt 600 hyldemeter unikt lokalhistorisk materiale.

Intet af dette findes i Københavns Stadsarkiv eller på Københavns Museum. Der er tale om materiale som løbende udvides med donationer fra private, virksomheder og organisationer i

lokalområderne. I disse år bliver materialet digitaliseret, en proces der udføres af frivillige.

De kommunale tilskud har hidtil dækket huslejeomkostninger for arkiverne, materiale til opbevaring af billeder og dokumenter, drift af it-systemer til registrering og digital bevaring af de historiske materialer, i et vist omfang it-udstyr til digitalisering, deltagelse i kommunale events og festivaler samt almindeligt kontorhold.

Desuden har der været ydet tilskud til udgivelse af lokalhistoriske bøger og tidsskrifter.

Arkiverne har typisk åbent hver uge eller hver anden uge, og har ca. 3.900 henvendelser årligt fra borgere, organisationer, offentlige institutioner og virksomheder.

Arkiverne har typisk en tilknyttet forening som bidrager med økonomi fra medlemskontingenter til guidede ture, foredrag, virksomheds- og museumsbesøg med omkring 5.000 deltagere årligt.

Kontingenter bruges også til udgivelse af bøger og tidsskrifter, samt leje af lokaler til medlemsmøder, foredrag m.m.

Økonomi og fremtiden

De ti arkiver betaler i 2023 kr. 620.000 i husleje. Heraf betales små 400.000 kr. tilbage til kommunen i form af huslejer, idet 7 arkiver lejer kommunalt ejede lokaler. Til og med 2022 fik arkiverne i alt ca. kr. 960.000 kr. i tilskud, hvoraf kr. 620.000 som nævnt gik til husleje og godt kr. 10.000 til it-licens (til et registreringssystem for arkivalier), mens der i gennemsnit var kr. 35.000 pr. arkiv til materialer til forsvarlig opbevaring af arkivalier, it-udstyr til digitalisering, udstillingsmateriale til brug ved events, tilskud til udgivelser samt almindeligt kontorhold.

Tilskuddet i 2024 vil være på ca. kr. 565.000, dvs. at kun omkring 90 % af huslejeomkostningerne og den helt basale drift er dækket.

Vi må desværre se i øjnene at det er yderst tvivlsomt, om arkiverne kan fortsætte under de betingelser som budgetaftalen lægger op til. Det må imødeses, at de må lukke over tid. Det betyder, at viden om Københavns lokalområder vil forsvinde, idet lokalarkiverne har unikt materiale og unik viden.

Ifølge arkivernes aftale med Københavns kommune har arkiverne pligt til at aflevere alle arkivalier til Københavns Stadsarkiv ved en evt. nedlukning.

Hverken Københavns Museum eller Københavns Stadsarkiv vil have plads til alle de arkivalier der allerede er indsamlet i de nuværende arkiver, og de har ikke bemanning og faciliteter til at løse de opgaver lokalarkiverne varetager.

Vi håber og tror på, at I københavnske politikere ikke er historieløse, men ønsker at have et grundlag for byens videre udvikling. Som en spansk filosof udtrykte det: uden viden om hvor du kommer fra, ved du heller ikke hvor du skal hen. Derfor håber vi, at der kan findes penge, så de ti lokalhistoriske arkiver kan fungere, hvilket forudsætter et årligt tilskud på niveau med 2022, et beløb på ca. kr. 950.000 årligt. Kommunen får årligt godt 15 personårs historisk arbejde for denne sum, og bevarer lokalområdernes historie for vores efterkommere, ligesom I som politikere får en referenceramme for den fortsatte udvikling af byen.

Vi deltager meget gerne i drøftelser eller møder for at uddybe dette, og håber I, i KFU vil diskutere problemstillingen på udvalgets næste møde, d. 28. september.

Med venlig hilsen

Peter Saxov (formand, 20 24 26 41, peter@saxov.dk)

Asbjørn Kaasgaard (næstformand, 50 56 86 70, asbjorn@webspeed.dk)

På vegne af Sammenslutningen af Lokalhistoriske Foreninger og Arkiver i København (SLAK)

Bilag:

- Budgetnotat KF020 Fortsat tilskud til Sammenslutning af Lokalhistoriske Foreninger og Arkiver (SLAK)
- Ansøgning om fortsat støtte til arkiver - April 2023
- Statistiktal over forbrug og aktiviteter, 2022